

Innhold

Forord	7
Eierseksjoner – en introduksjon	23
1 Kort historikk	23
2 Den første eierseksjonslov	25
3 Eierseksjonsloven av 1997	25
4 Eierseksjonsloven av 2017 – Forarbeider, tolkning, språk	26
5 Eierseksjoner i andre land	27
6 Boligsameier og borettslag	28
Kapittel I	
Innledende bestemmelser	29
§ 1. Lovens formål	30
§ 2. Lovens virkeområde	31
1 Lovens virkeområde	31
2 Eldre eierseksjoner av den danske typen	32
3 Irregulære seksjoner	33
4 Loven gjelder på Svalbard	33
5 Forholdet til sameieloven	34
§ 3. Andre sameieformer	35
1 Hovedinnhold	36
2 Begrunnelsen	36
3 Forbudet mot langvarige bruksretter for sameiere	37
4 Forbudet mot pantsettelse av sameieandel hvor sameieren har bruksrett	39
5 Bortfall av panterett fordi sameier får bruksrett	41
6 Erverv av pantobligasjon	44
7 Ansvarlig selskap m.m.	45
8 Overgangsregler	45
9 Tidligere etablerte sameieforhold	48
10 Andre sameieformer for annet enn bolig	49

11	Fritidsboliger	49
12	Landbrukseiendommer	49
13	Sameie i eierseksjon.	50
14	Forbud mot eierseksjoner av den danske type	50
§ 4. Definisjoner		52
1	Oversikt	53
2	Eierseksjon.	53
3	Bruksenhet	53
4	Hoveddel	54
5	Tilleggsdel	54
6	Fellesareal	55
7	Boligseksjon – Fritidsbolig	55
8	Næringsseksjon	56
9	Samleseksjoner	56
10	Sameiebrøken.	57
11	Seksjonering.	57
12	Reseksjonering.	57
13	Sameiet.	57
§ 5. Fravikelighet		59
§ 6. Forbud mot diskriminering		61
1	Oversikt – Tidligere rett.	61
2	Omhandlede situasjoner.	62
3	Nødvendig forskjellsbehandling	62

Kapittel II

Vilkår for seksjonering. Seksjoneringstidspunktet.

Rett til å kreve seksjonering.	65	
§ 7. Vilkår for seksjonering.		66
1	Oversikt – Tidligere rett.	67
2	Hver seksjon må ha enerett til en bruksenhet	67
3	Bruksenhetenes hoveddel.	68
4	Flere boliger i en bruksenhet?	70
5	Bruksenhetens tilleggsdeler	71
6	Sameiebrøken.	72
7	Krav om parkeringsareal	73
8	Krav om full oppdeling – Samleseksjoner.	74
9	Særlig om anleggseiendommer	76
10	Seksjoneringen må omfatte én eiendom og hele eiendommen – Unntak.	77
11	Bruksenhetens formål	78

12	Areal som må være fellesareal	79
13	Midlertidig enerett til å bruke deler av fellesarealene – Utleie	80
14	Tilleggskrav for boligseksjoner	81
	14.1 Innledning	81
	14.2 Boligseksjonen må være en lovlig etablert boenhet	82
	14.3 Boligseksjoner må ha kjøkken, bad og wc i hoveddelen.	83
§ 8. Seksjoneringstidspunktet		84
§ 9. Rett til å kreve seksjonering for sameiere med bruksrett til bolig i sameier som ikke er seksjonert		85
1	Oversikt – Tidligere rett	86
2	Hvilke sameier kan kreves seksjonert?	86
3	Hvem kan kreve seksjonering?	87
4	Manglende standard hindrer ikke seksjonering	88
5	Unntak fra seksjoneringsretten	89
6	Fremsettelse av kravet – Tingrettens behandling.	90
	6.1 Varsel til de øvrige sameiere	90
	6.2 Tingrettens behandling og avgjørelse	90
	6.3 Oppnevning av medhjelper og hans oppgaver.	92
	6.4 Sakskostnader og honorar til medhjelperen	93
7	Ny eiers plikt til å oppfylle standardkravene	93
8	Videreføring av etablerte ordninger	94
	8.1 Fastsetting av sameiebrøk og avgrensning av bruksenheten	94
	8.2 Videreføring av vedtekter	95
	8.3 Videreføring av enbruksrett til fellesareal	96
	8.4 Videreføring av stemmerettsregler	96
	8.5 Fordelingsnøkkel for felleskostnader	97
	8.6 Videreføring av panteretter og andre heftelser	97
Kapittel III		
Fremgangsmåten ved seksjonering		99
§ 10. Hvordan en eierseksjon opprettes		100
§ 11. Krav til søknaden om seksjonering		101
1	Oversikt – Tidligere rett	101
2	Søknadens innhold.	101
3	Vedlegg til søknaden	103
	3.1 Vedtekter	103
	3.2 Situasjonsplan og tegninger.	103
	3.3 Egenerklæring	105
	3.4 Oppmålingsforretning for utvendige tilleggsdeler	106
4	Søkeren må bruke fastsatt skjema	107

§ 12. Kommunens behandling av søknaden om seksjonering	108
§ 13. Kommunens vedtak om seksjonering	110
1 Oversikt – Tidligere rett	110
2 Seksjoneringsvedtaket	110
3 Foreløpig matrikkelføring	111
4 Innhenting av opplysninger	111
§ 14. Saksbehandlingstid for kommunens behandling av søknaden om seksjonering	112
§ 15. Gebyrer for kommunens behandling av søknaden om seksjonering	114
1 Oversikt – Tidligere rett	114
2 Seksjoneringsgebyr – Fastsettelse og betaling	114
3 Gebyr for oppmåling og matrikkelbrev	116
4 Tinglysingsgebyr	116
§ 16. Klage på kommunens vedtak om seksjonering	118
§ 17. Oversendelse til tinglysing	119
§ 18. Utsteding av matrikkelbrev	121
§ 19. Registrering i Foretaksregisteret	122
1 Oversikt – Tidligere rett	122
2 Registrering i Foretaksregisteret	122
3 Registrerte sameier kan være hjemmelshaver i realregistre	124
Kapittel IV	
Reseksjonering	125
§ 20. Reseksjonering ved deling og sammenslåing av seksjoner	126
1 Oversikt – Tidligere rett	126
2 Fremgangsmåten – Vilkår for reseksjonering	127
3 Reseksjonering som krever samtykke fra styret eller årsmøtet	128
4 Sameiebrøkene og kostnadsfordeling	129
5 Samtykke fra panthaverne	130
6 Klagerett	130
§ 21. Reseksjonering i andre tilfeller. Sammenslåing av eierseksjonssameier	132
1 Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer	132
2 Innledning – Virkeområde	133
3 Styrets kompetanse til å reseksjonere	133

4	Sameiebrøkene	134
5	Særlig om formålsendring	135
6	Samtykke fra panthaverne	136
7	Klagerett.	137
8	Sammenslåing av seksjonssameier	137
§ 22.	Kommunens rett til å kreve reseksjonering	139
1	Oversikt – Tidligere rett	139
2	Reseksjonering ved avvik av betydning.	140
3	Fremgangsmåten ved pålegg til seksjonseierne	141
4	Reseksjonering (sletting) når bygningen ikke blir oppført	142
5	Reseksjonering ved formålsendring	143
Kapittel V		
Disposisjonsretten over seksjonene		
		145
§ 23.	Begrensninger i muligheten til å kjøpe boligseksjoner	146
1	Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer	146
2	Forbudet retter seg mot å erverve en tredje boligseksjon.	147
3	Forbudet rammer visse indirekte erverv	148
4	Unntak for visse ervervs måter	150
5	Unntak for visse erververe	150
6	Virkningen av at forbudet er overtrådt	151
7	Overgangsregler	152
§ 24.	Seksjonseierens rettslige disposisjonsrett	153
1	Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer	154
2	Hovedregelen: En eiers rettslige rådighet	155
	2.1 Salg og pantsettelse	155
	2.2 Utleie	156
	2.3 Andre rettslige disposisjoner	157
3	Vedtekter som begrenser den rettslige råderetten	157
	3.1 Utgangspunktet: Vedtektene kan begrense råderetten	157
	3.2 Hva slags rådighetsbegrensninger kan innføres?	158
	3.3 Kravet om samtykke fra dem som berøres	160
	3.4 Særregler om godkjenningsordninger	161
	3.5 Særregler om offentlige organer som erverver	162
	3.6 Unntak for leier som kjøper av offentlige organer	165
	3.7 Overgangsspørsmål	166
4	Særlig om korttidsutleie	166
§ 25.	Seksjonseierens rett til å bruke bruksenheten og fellesarealer	169
1	Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer	170
2	Faktisk rådighet over bruksenheten	170

2.1	Hovedregel: Enerett til bruk	170
2.2	Bruken må være i samsvar med formålet	172
2.3	Generalklausulen	173
2.4	Bruk av boligseksjoner	174
2.41	Hvem kan bruke boligen?	174
2.42	Særlig om næringsvirksomhet i boligseksjoner	175
2.5	Bruk av næringsseksjoner	176
2.6	Særlig om bruk av tilleggsdeler	177
3	Faktisk rådighet over fellesarealer	178
3.1	Utgangspunktet: Ordinær sameierett	178
3.2	Hvor mye fellesareal kan den enkelte bruke?	178
3.3	Hva kan fellesareal brukes til?	179
3.4	Enerett til bruk av fellesareal	180
3.41	Boligsameier	181
3.42	Næringssameier og kombinerte sameier	183
3.43	Overgangsregler	184
3.5	Særlig om ladestasjon til elbil	184
§ 26. Parkering og andre tiltak for seksjonseiere med nedsatt funksjonsevne		187
1	Oversikt – Tidligere rett	187
2	Rett til fysiske tiltak på fellesareal	187
3	Parkering for funksjonshemmede	189
§ 27. Vedtekter		193
1	Oversikt – Tidligere rett	193
2	Ulike typer vedtekter	194
2.1	Innledning	194
2.2	Vedtekter fastsatt med flertall på årsmøtet	195
2.3	Vedtekter som krever samtykke (tilslutning) fra de berørte	196
2.4	Vedtekter som krever tilslutning fra alle	197
2.5	Fastsettelse og endring av vedtekter	197
3	Plikten til å ha vedtekter	198
4	Registrering i Foretaksregisteret	199
4.1	Registreringsplikt og registreringsrett	199
4.2	Registrerte vedtekter har rettsvern uten tinglysing	199
5	Kommunal vetorett i enkelte omsorgsboliger	200
§ 28. Ordensregler og dyrehold		202
1	Oversikt – Tidligere rett	202
2	Vanlige ordensregler	202
3	Dyrehold	203
§ 29. Fordeling av felleskostnader og fellesinntekter		205
1	Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer	205

2	Hva er felleskostnader?	206
3	Ulike typer felleskostnader – Ulike fordelingsnøkler	208
4	Hovedregelen om fordeling av felleskostnader	209
5	Fordeling etter nytte eller forbruk	210
6	Annen fordelingsnøkkel fastsatt ved stiftelsen	212
7	Endring av fordelingsnøkkelen senere	213
8	Innkrevning av bidrag til å dekke felleskostnader	214
9	Ansvar for felleskostnader ved overføring av seksjonen	215
	9.1 Forholdet mellom partene	215
	9.2 Forholdet til de andre seksjonseierne	217
10	Opparbeidelse av fond	218
11	Avvikende vedtekter i gamle sameier – Overgangsregler	219
12	Regress for den som har betalt for meget	220
13	Felles inntekter	221
§ 30.	Seksjonseierens heftelse for sameiets ansvar og forpliktelser utad	222
1	Oversikt – Tidligere rett	222
2	Hvilke krav omfattes av pro rata-ansvaret	222
3	Ansvar ved eierskifte	222
4	Nærmere om innholdet i pro rata-ansvaret	223
§ 31.	Panterett for seksjonseierens forpliktelser	225
1	Oversikt – Tidligere rett	225
2	Hvilke krav er sikret gjennom legalpanteretten?	226
3	Hvem kan gjøre legalpanteretten gjeldende?	227
4	Beløpsbegrensningen	228
5	Foreldelse av legalpanteretten	228
6	Legalpanteretten brukes – Litt om deknningen	229
7	Avtalt panterett utover legalpanteretten	230
8	Legalpanterett i eldre sameier	231
§ 32.	Seksjonseierens plikt til å vedlikeholde bruksenheten	233
1	Oversikt – Tidligere rett	234
2	Seksjonseierens plikt til innvendig vedlikehold	234
3	Grensen mellom bruksenhet og fellesareal	235
4	Reparasjon og utskifting – Tilfeldige skader	237
5	Vedtekter om avvikende vedlikeholdsplikt	239
6	Vedlikeholdsplikten ved eierskifte	239
§ 33.	Sameiets plikt til å vedlikeholde og utbedre fellesarealer m.m.	240
1	Oversikt – Tidligere rett	240
2	Hovedregelen om sameiets vedlikeholdsplikt	241
3	Avvikende bestemmelser i vedtektene	242
4	Særlig om felles installasjoner i bruksenheten	242
5	Selvhjelpsvedlikehold	244

§ 34. Seksjonseierens erstatningsansvar for mangelfullt vedlikehold	246
1 Oversikt – Tidligere rett	246
2 Kontrollansvar for tap som skyldes vedlikeholdsmangler	247
3 Skyldansvar for tap som skyldes vedlikeholdsmangler	250
4 Ansvar ved eierskifte	250
5 Ansvar når seksjonseiere har vedlikeholdsplikt for fellesareal	251
§ 35. Sameiets erstatningsansvar for mangelfullt vedlikehold	253
1 Oversikt – Tidligere rett	253
2 Sameiets kontrollansvar for vedlikeholdsmangler	254
3 Sameiets skyldansvar for vedlikeholdsmangler	255
4 Krav rettes til styret – Erstatningen er en felleskostnad.	255
§ 36. Fellesregler om omfanget av erstatning.	257
1 Oversikt – Tidligere rett	257
2 Direkte og indirekte tap	258
3 Tapet må være påregnelig	259
4 Tapsbegrensningsplikt og lemping.	259
§ 37. Krav mot tidligere avtalepart.	261
1 Oversikt – Tidligere rett	261
2 Nærmere om vilkårene for direktkrav	262
§ 38. Pålegg om salg av seksjonen	263
1 Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer	264
2 Kravet om advarsel – Form og innhold	264
3 Kravet om vesentlig mislighold	266
4 Salgspåleggets form og innhold.	268
5 Når er salgspålegget etterkommet?	270
6 Gjennomføring av salgspålegget ved namsmyndighetene.	270
6.1 Forholdet til tvangslovens kapittel 11	270
6.2 Kravet om tvangssalg	271
6.3 Foreløpig prøving og videre behandling av kravet	272
6.4 Ingen eller klart grunnløse innvendinger.	273
6.5 Innvendinger som ikke er klart grunnløse.	274
6.6 Nærmere om gjennomføringen	275
7 Særregler i sameier med to seksjoner	276
§ 39. Fravikelse av bruksenheten (utkastelse)	277
1 Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer	277
2 Hvem kan kreves utkastet?	278
3 Hvilke misligholdstyper kan begrunne krav om fravikelse?	278
4 Styrets behandling av fravikelsessaken	279
5 Behandlingen i tingretten.	280
5.1 Kravet behandles etter reglene i tvangslovens kapittel 13.	280

5.2	Fremsettelse av kravet – Verneting – Foreløpig prøving	281
5.3	Ingen eller klart grunnløse innvendinger	281
5.4	Innvendinger som ikke er klart grunnløse	282
5.5	Nærmere om gjennomføringen av fravikelsen	282
6	Fravikelse i andre tilfeller	283

Kapittel VI

Årsmøtet.		285
§ 40. Årsmøtets myndighet. Mindretallsvern		286
1 Oversikt – Tidligere rett		286
2 Årsmøtet er den øverste myndighet		287
3 Årsmøtets adgang til å omgjøre styrets og egne vedtak		287
4 Delegasjon av årsmøtets myndighet		288
5 Mindretallsvernet		289
5.1 Innledning – Tidligere rett		289
5.2 Hvilke beslutninger rammes av misbruksregelen?		289
5.3 Tilsidesettelse av vedtekter		291
§ 41. Ordinært årsmøte		293
1 Oversikt – Tidligere rett		293
2 Varsel og frist for å fremme saker		293
§ 42. Ekstraordinært årsmøte		295
1 Oversikt – Tidligere rett		295
2 Styrets rett til å holde ekstraordinært årsmøte		295
3 Seksjonseiers rett til å kreve ekstraordinært årsmøte		295
4 De vanlige regler gjelder også ekstraordinære årsmøter		296
§ 43. Innkalling til årsmøte		297
1 Oversikt – Tidligere rett		297
2 Styret kaller inn til årsmøter		297
3 Tingrettens adgang til å innkalle til årsmøte		298
4 Formkrav til innkallingen		299
5 Innholdskrav til innkallingen		299
§ 44. Saker årsmøtet skal behandle		301
1 Oversikt – Tidligere rett		301
2 Saker som årsmøtet skal behandle		301
3 Særregler for det ordinære årsmøtet		302
§ 45. Saker årsmøtet kan behandle		303
1 Oversikt – Tidligere rett		303
2 Årsmøtet kan bare gjøre vedtak i saker på sakslisten		303
3 Unntak: Enighet om å behandle andre saker		303

§ 46. Hvem som kan delta på årsmøtet.	305
1 Oversikt – Tidligere rett.	305
2 Rett og plikt til å delta på årsmøtet	305
3 Fullmektig	307
4 Rådgiver.	308
§ 47. Ledelse av årsmøtet	309
§ 48. Inhabilitet.	310
1 Oversikt – Tidligere rett.	310
2 Generelt	310
3 De enkelte inhabilitetsgrunner	311
4 Virkningen av inhabilitet	312
§ 49. Flertallskrav ved ulike beslutninger på årsmøtet. Særlige begrensninger i årsmøtets myndighet.	313
1 Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer	313
2 Hovedregelen: Vanlig flertall	314
3 Krav om tilslutning fra berørte seksjonseiere	315
4 Krav om to tredjedels flertall	317
4.1 Endringer av bebyggelsen eller tomten – bokstav a	318
4.2 Etablering eller utvidelse av bruksenheter – bokstav b.	319
4.3 Kjøp, salg og leie av fast eiendom – bokstav c.	320
4.4 Formålsendring – bokstav d	321
4.5 Reseksjonering som øker stemmetallet – bokstav e	321
§ 50. Flertallskrav for særlige bomiljøtiltak	322
1 Oversikt – Tidligere rett.	322
2 Bomiljøtiltak m.m.	322
3 Maksimumsutlegg for den enkelte.	323
§ 51. Beslutninger som krever enighet fra alle seksjonseiere.	325
1 Oversikt – Tidligere rett.	325
2 Salg/bortfeste av en vesentlig del av tomten	325
3 Oppløsning.	326
4 Vesentlig endring av sameiets karakter	327
5 Tiltak utover seksjonseierens bo- og bruksinteresser.	327
§ 52. Beregning av flertall og opptelling av stemmer på årsmøtet.	329
1 Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer	329
2 Stemmerettsregler i boligsameier og andre sameier	329
3 Ikke stemmerett for boligseksjoner ervervet i strid med § 23	330
4 Blanke stemmer – Stemmelikhet	331

§ 53. Protokoll fra årsmøtet	333
1 Oversikt – Tidligere rett	333
2 Plikt til å føre årsmøteprotokoll	333
3 Innsyn i årsmøteprotokollen	334
Kapittel VII	
Styret	335
§ 54. Plikt til å ha et styre. Styrets sammensetning	336
1 Oversikt – Tidligere rett	336
2 Plikt til å velge styre og styreleder	336
3 Særregler for små sameier	337
§ 55. Valg av styret, tjenestetid og vederlag	338
1 Oversikt – Tidligere rett	338
2 Årsmøtet velger styre og styreleder	338
3 Krav til styremedlemmer	339
4 Varamedlemmer	340
5 Funksjonstid – Tilbaketreden – Avsettelse	340
6 Vederlag	341
§ 56. Styremøter	342
1 Oversikt – Tidligere rett	342
2 Innkalling til styremøter – Gjennomføring	342
3 Beslutningsdyktighet – Flertallskrav	343
4 Særregler i små sameier	344
5 Styreprotokoll – Taushetsplikt	345
§ 57. Styrets oppgaver	346
1 Oversikt – Tidligere rett	346
2 Styrets oppgaver	346
§ 58. Styrets beslutningsmyndighet	347
1 Oversikt – Tidligere rett	347
2 Oversikt over saker styret ikke kan avgjøre	347
3 Særlig om forholdet til årsmøtet	348
4 Myndighetsmisbruk	348
§ 59. Inhabilitet	349
1 Oversikt – Tidligere rett	349
2 Hvem gjelder habilitetsreglene for?	349
3 Nærmere om habilitetskravet	349
4 Behandlingen av habilitetsspørsmålet – Virkning av inhabilitet	351

§ 60. Styrets representasjonsadgang og ansvar	352
1 Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer – Andre regler	353
2 Styrets rett til å representere seksjonseierne	354
2.1 Styret kan binde alle i saker om felles rettigheter og plikter	354
2.2 Styret kan undertegne dokumenter til tinglysing	354
3 Signaturrett for to eller flere styremedlemmer	355
4 Sameiets partsevne – Styreleders prosessuelle kompetanse	356
4.1 Innledning – Tidligere rett	356
4.2 Partsevne og søksmålskompetanse	356
4.21 Sameiet har partsevne og styrelederen har søksmålskompetanse	356
4.22 Sameiets partsevne er ikke eksklusiv	357
4.23 Formelle vilkår for styreleders søksmålskompetanse	358
4.3 Styreleders aktive søksmålskompetanse	359
4.31 Saker mot andre seksjonseiere	359
4.32 Saker mot andre enn seksjonseierne	359
4.33 Særlig om misligholdskrav mot utbyggeren	360
4.4 Styreleders passive søksmålskompetanse	363
4.41 Saker reist av andre seksjonseiere	363
4.42 Saker reist av andre enn seksjonseiere	364
4.5 Særlig om rettskraft og tvangskraft	364
5 Virkningen av at kompetansen overskrides	367
6 Erstatningsansvar	368

Kapittel VIII

Forretningsfører. Gebyr	369
§ 61. Ansettelse eller engasjement av forretningsfører	370
1 Oversikt – Tidligere rett	370
2 Ansettelse – Instruksjonsmyndighet	370
3 Begrenset adgang til uoppsigelig forretningsførsel	371
§ 62. Forretningsførerens beslutningsmyndighet og representasjonsrett	373
1 Oversikt – Tidligere rett	373
2 Forretningsførers kompetanse	373
3 Overskridelse av myndighet	374
4 Myndighetsmisbruk	374
§ 63. Inhabilitet	376
1 Oversikt – Tidligere rett	376
2 Hvem gjelder habilitetsregelen for?	376
3 Nærmere om habilitetskravet	377

§ 63 a. Eierskiftegebyr	378
1 Oversikt – Tidligere rett	378
2 Sameiet kan innføre eierskiftegebyr	378
3 Hvilke transaksjoner kan gebyrbelastes?	379
4 Gebyrets størrelse – Legalpanterett	379
Kapittel IX	
Regnskap og revisjon	381
§ 64. Plikt til å føre regnskap	382
1 Oversikt – Tidligere rett	382
2 Regnskapsplikten i små sameier	382
3 Regnskapsplikten i store sameier	383
§ 65. Plikt til å ha revisor	385
1 Oversikt – Tidligere rett	385
2 Revisjonsplikten i små sameier	385
3 Revisjonsplikten i store sameier	386
Kapittel X	
Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og endringer i andre lover	387
§ 66. Ikrafttredelse	388
§ 67. Overgangsbestemmelser	389
1 Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer	390
2 Andre sameieformer	390
3 Seksjoneringsbegjæringer fremsatt før ikrafttredelsen	391
4 Påbudte vedtekter om HC-parkering	391
5 Legalpanteretten	392
6 Stemmerettsregler	392
7 Kjøperett etter den tidligere lov	392
8 Erstatning for vedlikeholdsmangler	393
9 Andre avtaler eller bestemmelser (vedtekter)	393
§ 68. Endringer i andre lover	395
1 Oversikt over lover som ble endret	395
2 Endringer i andre lover som følge av endringer i eierseksjonsloven	395

Forkortelser	397
Viktige forkortelser	397
Litteratur	397
Lover	398
Domsregister	401
Stikkordregister	407